

SÖKANDE

Hägg & Kristiansson i Karlstad AB, 556682-7308

Ombud: Advokat Björn Larsson

MOTPART

Karlstads kommun

Ombud: Advokat My Becher

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Karlstad kommun har genomfört en upphandling av skrivare och kopiatorer. Kommunen beslutade den 9 juli 2018 att anta Hägg & Kristiansson i Karlstad AB (bolaget) som leverantör.

Förvaltningsrätten avslag i dom den 12 november 2018 mål nr 3591-18 en ansökan om överprövning avseende tilldelningsbeslutet från en annan anbudsgivare. Kammarrätten i Göteborg beslutade den 11 december 2019 i mål nr 5454-18 att inte meddela prövningstillstånd.

Kommunen har den 14 februari 2019 beslutat att avbryta upphandlingen. Som skäl för beslutet anges följande. Det har efter kammarrättens beslut framkommit att en anställd som deltagit i upphandlingsförfarandet varit jävrig. Kommunen har därmed brustit i skyldigheten att kontrollera om det finns eventuella intressekonflikter och har inte vidtagit lämpliga åtgärder för att förhindra och upptäcka intressekonflikter. Eftersom det förelegat en jävssituation har den upphandlingsrättsliga principen om likabehandling inte upprätthållits av kommunen. Denna brist kan inte läkas på annat sätt än att upphandlingen avbryts och görs om.

Bolaget ansöker om överprövning av beslutet att avbryta upphandlingen. Bolaget yrkar att kommunens beslut ska upphävas och att upphandlingen ska fullföljas i enlighet med tilldelningsbeslutet.

Bolaget anför i huvudsak följande. Det saknas saklig grund för att avbryta upphandlingen då det inte finns något jäv. Bolaget säljer kontorsmaskiner och service avseende dessa. Det händer att bolaget anlitar transportör för att transportera utrustningen till kunder. Ett av de företag som anlitas några gånger per år är Stenab Kontor AB (Stenab). Det påstådda jävet ska utgöras av att en anställd hos kommunen är sammanboende med ägaren av Stenab.

Ingen hos bolaget har dock någon vänskapsrelation med ägaren av Stenab, utan det råder ett rent kommersiellt förhållande. Stenab omsätter årligen cirka 1,5 miljoner kr och årsvolymen av transporter åt bolaget ligger mellan 10 och 20 tusen kr. Affärsförhållandet är således mycket begränsat. Att ägaren av Stenab är sammanboende med en tjänsteman hos kommunen, som inte fattat några beslut i upphandlingen, kan därför inte anses utgöra jäv.

Kommunen anser att ansökan ska avslås och anför i huvudsak följande. Skälet att den anställde hos kommunen betraktas som jävig är att denne är suppleant i ett bolag som bolaget anlitar som speditör, och är sammanboende med speditörbolagets ende styrelseledamot och ägare. Den anställde har deltagit i framtagande av upphandlingsunderlaget, svarsskrivande i ”Frågor och svar” samt vid kvalificering av anbudet. Det är uppenbart att det föreligger objektiva omständigheter som kan rubba den anställdes opartiskhet och att det därmed finns sakligt godtagbara skäl att avbryta upphandlingen.

SKÄL FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 4 kap. 1 § lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, förkortad LOU, ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

En upphandlande myndighet har inte någon skyldighet att fullfölja en inledd upphandling. Myndigheten måste dock ha sakligt godtagbara skäl för ett beslut att avbryta en upphandling och beslutet måste vara förenligt både med nationella bestämmelser om upphandling och med EU-rätten. Det är den upphandlande myndigheten som ska visa att det funnits godtagbara skäl att avbryta upphandlingen (se t.ex. RÅ 2009 ref. 43).

LOU saknar uttryckliga bestämmelser om jäv. I lagens förarbeten anges dock att förvaltningslagens eller kommunallagens bestämmelser om jäv kan behöva beaktas (se prop. 2015/16:195 s. 469- 473).

Enligt 6 kap. 28 § 5 kommunallagen (2017:725), som avser jäv vid ärendehantering i kommunala nämnder, är en förtroendevald jävig, om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet för hans eller hennes opartiskhet i ärendet (s.k. delikatessjäv).

Av 7 kap. 4 § kommunallagen framgår att 6 kap. 28 § även ska tillämpas för anställda hos en kommun.

Förvaltningsrättens bedömning

Det är ostridigt att en anställd hos kommunen, som medverkat i upphandlingsförfarandet, är suppleant i styrelsen för Stenab, samt sammanboende med detta företags ägare och ende styrelseledamot. Av utredningen i målet framgår vidare att den anställde deltagit i handläggningen på ett sätt som kunnat påverka utformningen av upphandlingen och kommunens beslut och åtgärder i den.

Det saknas mer utförlig information om affärsförhållandet mellan bolaget och Stenab till vägledning vid bedömningen av frågan om den anställdes koppling till Stenab innebär att det föreligger jäv. Av utredningen framgår dock att bolaget anlitar Stenab med någon form av regelbundenhet och att bolaget uppskattar årsvolymen av detta utbyte till mellan 10 och 20 tusen kr.

Även om detta affärsförhållande kan anses något begränsat får den anställde anses kunna ha ett visst personligt intresse, genom både sin egen medverkan i Stenab och sin relation till företagets ägare, av att bolaget tilldelas uppdrag i upphandlingen, då det kan antas öka Stenabs chanser till fler framtida uppdrag för bolagets räkning.

Detta får anses utgöra en sådan omständighet som kan rubba förtroendet för den anställdes opartiskhet i ärendet och medföra en osäkerhet kring om upphandlingen genomförts i enlighet med den upphandlingsrättsliga principen om likabehandling.

Förvaltningsrätten bedömer att detta förhållande utgör en sakligt godtagbar anledning för kommunen att avbryta upphandlingen. Det har inte framkommit att beslutet att avbryta upphandlingen strider mot någon grundläggande princip för offentlig upphandling eller någon bestämmelse i LOU i övrigt. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. För information om hur man överklagar, se bilaga (FR-05).

Hans-Erik Jonasson
F.d. lagman

Föredragande har varit Erik Ludvigsson.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.